

یک دامپزشک خارجی برای درمان آخرین توله ایران به میهمانسرای سازمان حفاظت محیط‌زیست می‌آید

پروژه تکثیر یوز ایرانی همچنان در دستور کار

معاون محیط طبیعی کشور: دامپزشکان به دلیل حقوق کم و شرایط سخت با محیط‌زیست همکاری نمی‌کنند

هستی‌بختیار خبرنگار

توله یوز باقیمانده از پروژه تکثیر یوز آسیایی در میهمانسرای سازمان حفاظت محیط‌زیست نگهداری می‌شود نه در بیمارستان دامپزشکی تهران. این خبر را «وحد نوزوری» کارشناس کارکشته محیط‌زیست پس از جلسه فراسپون محیط‌زیست مجلس می‌دهد و به اعتراض جامعه رسانه‌ای کشور منجر می‌شود. واکنش روابط عمومی سازمان حفاظت محیط‌زیست هم مثل همیشه عدم شفافیت است. او درباره وضعیت نگهداری یوزیلنگ‌ها شفاف‌سازی نمی‌کند، تخصص‌گوینده خبر را که برحسب تصادف دکترای محیط‌زیست دارد، زیر سؤال می‌برد تا خبرنگاران قدیمی و کارکشته این حوزه به او یادآوری کنند که گوینده خبر، شخص موثقی است. روابط عمومی سازمان حفاظت محیط‌زیست در حالی یوز در میهمانسرا را رد می‌کند که دو کارشناس محیط‌زیست از قرنطینه شدن توله یوز تحت درمان در میهمانسرا خبر می‌دهند.

محیط‌زیست در حالی توله باقیمانده را به میهمانسرا برده که دو توله دیگر را هم به دلیل خطا و اشتباه از دست داده است. هر بار هم در ابتدای ماجرا زیر بار عملکرد اشتباه نرفت. وقتی نحوه شیردگی توله یوز اول را از «ایران» (یوز مادر) گرفت، «علی سلاجقه» رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست مسئول تغذیه را برکنار کرد اما تیم درمان اعلام‌خبر شیردگی اشتباه را حاشیه‌سازی برای خود خواندند. همان زمان رسانه‌ها خواستار کمک از کارشناسان بین‌المللی شدند اما اشتباه را آنقدر ادامه دادند تا آن‌طور که حسن اکبری معاون محیط طبیعی کشور می‌گوید شیر بی‌کیفیت یک بار دیگر فیروز ویران را به سوگ فرزند دوم بنشانند.

سلسله خطاهای انکارناپذیر رخ داده در پروژه تکثیر یوز در حالی ادامه دارد که تکثیر این‌گونه برای نخستین بار در جهان اتفاق افتاد.

ضرغامی از دریافت کمک‌های ارزی وریالی در حوزه میراث فرهنگی خبر داد طرح مجلس برای فروش آثار تاریخی متوقف شد

زیست‌بوم - وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از توقف طرح مجلس در زمینه خرید و فروش اشیای تاریخی و باستانی خبر داد. «سیدعزت‌الله ضرغامی»، در نخستین نشست خبری خود با اصحاب رسانه در سالن اجتماعات موزه ملی ایران همچنین از تشکیل انجمن خیرین میراث فرهنگی سخن گفت و ادامه داد: حفاظت و مرمت آثار میراث فرهنگی هزینه‌هایی هم دارد و این هزینه‌ها را ما حتماً می‌دهیم. به لحاظ قانونی مشکلاتی بود که مردم نمی‌توانستند کمک‌های مالی خود را به میراث فرهنگی هدیه کنند، اما بعد از مصوبه دو هفته پیش دولت این مشکل حل شد. وی هدف‌افزایشکیل انجمن خیرین میراث فرهنگی را جذب کمک‌های ارزی وریالی دوستداران میراث فرهنگی عنوان کرد و گفت: با سازمان اوقاف، تفاهمنامه امضا کردیم تا بتوانند با پول اوقاف بناهای تاریخی موقوفه را مرمت کنند. برخی تصور می‌کنند که اوقاف در این حوزه مسئولیتی ندارد،

در حالی که این طور نیست. میراث فرهنگی مهم است، نباید غفلت کنیم، نگاه‌ها باید یکی شود که به میراث فرهنگی آن طور که لازم است بپردازیم و پس از حفظ بتوانیم آن پیام را عرضه کنیم. یکی از وظایف راهنمایان موزه‌ها است که بدرستی تفسیر کنند، نه اینکه تنها معرفی کنند، به نحوی که بازدیدکننده چیزی از آن موزه یاد بگیرد.

■ **توقف طرح مجلس برای استفاده بهینه از آثار تاریخی**

وی افزود: ۷۶۰ موزه داریم که حدود ۵۰۰ موزه آن خصوصی است. برخی از آن موزه‌ها برای

- دوشنبه ۲ خرداد ۱۴۰۱
- سال بیست و هشتم
- شماره ۷۹۱۴

زیست بوم

مادری که ۴ هزار سال است فرزندش را در آغوش دارد

دفن بانوی «باردار»، به سمت خورشید

آوین صفایی خبرنگار

مادری جوانم‌رگ که ۴ هزار سال پیش بر سر «زا» رفته و با جنینش، روبه خورشید دفن شده است، در حمام تاریخی شهر سمنان، بی‌آنکه خوایش آشفته شود، آرام گرفته است. منحصربه‌فرد بودن اسکلت این بانوی قبلند به استخوان‌های جامانده از جنینی بازمی‌گردد که هنوز در شکم مادر ۴ هزار ساله باقی مانده است.

«محمدحسین افرادی» راهنمای تخصصی موزه گرمابه حضرت (پهنه) استان سمنان، اسکلت «باردار» را جزویکی از نادرترین اسکلت‌های دنیا دانسته و به «ایران» می‌گوید: تپه‌حصار دامغان، یکی از ۵ تپه برتر ایران بوده و جزو منابع دانشگاهی است. این تپه قدمت ۶ هزار ساله داشته و در سال ۱۳۱۲ توسط آقای اشمیت کشف شده است. از بخشی از این تپه ریل قطار می‌گذرد. در سال ۱۳۷۴ مقرر می‌شود تا به منظور آسیب کمتر به اشیای تاریخی و باستانی حفاری شده، ریل گذاری مجدد انجام گیرد. البته در این بین، بسیاری تلاش کردند تا ریل قطار را از وسط تپه بردارند، اما متأسفانه تاکنون چنین اتفاقی رخ نداده است.

■ **بانویی بلند قد در تابوتی شیشه‌ای**

وی می‌افزاید: در نتیجه حفاری‌های صورت گرفته در سال ۱۳۷۴، اسکلت باردار از حصار ۲ یعنی لایه باستانی هزاره دوم کشف و شناسایی اسکلتی منحصربه‌فرد از بانویی که موقع زایمان فوت می‌کند. این بانو به دلیل کوچکی لگن و اینکه نوزاد با پا در حال به‌دنیا آمدن بود، فوت کرده و به تبع آن فرزند نیز از دست می‌رود. پس از مرگ نیز این بانو به همان شکلی که نوزاد درون لگنش قرار دارد، دفن می‌شود. به گفته محمدحسن افرادی، سن این بانو بین ۱۸- تا ۲۰ سال تخمین زده شده است. وی در آن دوره یک بانوی میانسال محسوب می‌شد، زیرا طول عمر انسان‌ها ۴۰ تا ۵۰ سال بیشتر نبوده

است. این مادر، قد بلند بوده و قد وی تقریباً ۱۸۰ سانتی‌متر تخمین زده شده است. اسکلت باردار، پس از کشف با خون و محتویات درون قبر کنده شده و به موزه

انتقال داده شد. پس از شناسایی، قالب گرفته شده و تاکنون نیز هیچ دستی به آن نخورده است. این اسکلت منحصربه‌فرد، با همه ضمایمش در تابوتی شیشه‌ای گذاشته شده است تا شیوه تدفین در هزاره دوم پیش از میلاد در فلات مرکزی ایران به نمایش گذاشته شود.

■ **دفن مادر جوانم‌رگ به سمت خورشید**

وی می‌افزاید: این بانوی باردار، به شیوه آیین مهرپرستی یا میترائیسم دفن شده است. در حقیقت در آن دوره، به زندگی پس از مرگ اعتقاد ویژه‌ای داشته و بر همین اساس نیز مردگان را به‌صورت دست و پا جمع و به پهلو دفن می‌کردند. دست‌ها به نشانه احترام زیر چانه قرار داده شده و سر مرده به سمت خورشید یا نور قرار داده می‌شد. اما نکته جالب اینکه به‌دلیل اعتقاد به زندگی پس از مرگ، همراه مردگان غذا، ظروف و حتی زیورآلات نیز دفن می‌کردند. در آن دوره به همراه مردگان، چیزهایی که فکر می‌کردند پس از مرگ مورد استفاده قرار می‌گیرد را دفن می‌کردند. با مردان وسیله کاری و شغلی و با زنان زیورآلاتی نظیر دستبند، انگشتر، گردنبند و… دفن می‌شد. در حقیقت این شیوه خاکسپاری در مناطق جغرافیایی نیز با یکدیگر متفاوت است. در برخی حفاری‌ها شاهد بودیم که کوزه‌های بیشتری، با مردگان دفن شده و در بخش‌هایی دیگر تعداد کوزه‌ها و دیگر وسایل کاری به‌صورت اندک با مردگان دفن شده است. در دستان این اسکلت انگشتر و دستبندی از جنس مفرغ وجود دارد. روی گردن آن شئ براقی شبیه دندان دیده می‌شود که گمان می‌رود بازمانده گردنبند این زن باشد که از سنگ آهک ساخته شده است.

■ **سفال خاکستری کنار اسکلت**

راهنمای تخصصی موزه گرمابه حضرت (پهنه) استان سمنان ادامه می‌دهد: استخوان درشتی در پهلو ی این اسکلت دیده می‌شود که مربوط به استخوان گوشت شکار شده‌ای است که پس از مرگ در کنار اسکلت باردار قرار داده شده است. یک سفال خاکستری رنگ نیز نزدیک دهان این بانو قرار داده شده است؛ این ظرف می‌تواند ظرف قوت و آب برای بانوی از دست رفته باشد. ظرف سفالی مذکور جزو سفال‌هایی است که هم‌زمان با ورود آریایی‌ها به ایران وارد شده و قدمتی ۴ هزار ساله دارد. این سفال به صورت ریز ریز و ظریف کار شده است.

«محمدحسن افرادی» در آخر می‌افزاید: به همراه این اسکلت ۴ هزار ساله، اشیای یافت شده از تپه حصار متعلق به هزاره دوم پیش از میلاد نظیر کاسه‌های آبریز، سفال‌های خاکستری، ظروف مختص به رسوم آیینی و همچنین ظروف سفالی به‌دست آمده از منطقه خلیرقوه، مربوط به هزاره اول پیش از میلاد و آثار ی یافت شده از دوران اسلامی به همراه زیورآلات سنتی عشایر این منطقه در موزه گرمابه حضرت یا پهنه استان سمنان به نمایش گذاشته شده است.

■ **تسنیم-اسکندرزند**، رئیس مرکز ملی کوانتسیون تنوع زیستی با بیان اینکه روزانه ۵۰۰ هکتار از جنگل‌ها و مراتع‌مان را از دست می‌دهیم، گفت: برای حفاظت از تنوع زیستی باید «شورای ملی تنوع زیستی» با حضور همه دستگاه‌ها تشکیل شود.

ایرنا-حسین اسماعیلی، مدیر پایگاه جهانی بازار تاریخی تبریز گفت:

عملیات عمرانی با وجود کشف محوطه تاریخی در محدوده بازار تبریز ادامه دارد. پروانه اجرای این عملیات بدون مجوز واستعلام از میراث فرهنگی انجام شده است. با وجود ارسال نامه به شهرداری

عملیات عمرانی ادامه دارد و جهت توقف آن پس از صورتجلسه کلانتری، موضوع به دادستانی ارجاع شده تا دستورات لازم اتخاذ شود.

■ **ایسنا- مسعود منصور** رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخزرداری کشور: اراده قوی در دولت برای حل مشکل جنگل‌های زاگرس وجود دارد. سند نجات جنگل‌های زاگرس اکنون تدوین شده است و معاون اول ریاست‌جمهور، وزارت کشور را مکلف کرد با همراهی وزارت جهاد کشاورزی و وزارت دفاع برنامه‌های در دست اولویت این سند را جهت اجرا مشخص کنند و منابع اعتباری قابل توجهی برای مبارزه با آفات و بیماری و غنی‌سازی جنگل‌های زاگرس از سوی دولت در نظر گرفته شده است.

■ **ایسنا- کاظم دلخوش**، نماینده صومعه سرا در مجلس شورای اسلامی گفت: گرد و غبار آزار دهنده امروز به‌دلیل کوتاهی دولت‌ها در حفظ اراضی مردم است. بیشترین دلیل هجوم گرد و غبار به‌دلیل سدهایی است که در جوار کشور ما احداث کرده‌اند.

قطعاً منجر به کاهش جرات آنها برای ورود به چنین پروژه‌هایی می‌شود، اما اکبری نمی‌گوید آن چیزی که باعث شد پیکان انتقادات همچنان با شدت و حدت به سمت کارشناسان برود، عملکرد عجیب سازمان حفاظت محیط‌زیست است؛ پنهانکاری و تصمیم‌گیری‌های اشتباه!

اکبری در همین نشست در پاسخ به این سؤال که چرا در نهایت تنها توله یوز باقیمانده را به جای بیمارستان در میهمانسرای سازمان حفاظت محیط‌زیست درمان می‌کنند می‌گوید چون امکانات نداریم. او همچنین از دعوت از یکی از متخصصان یوزیلنگ آفریقایی خبر می‌دهد تا این سؤال پیش‌بیاید که آیا این متخصص قرار است در میهمانسرای محیط زیست آخرین فرزند ایران و فیروز را نجات بدهد؟

محیط‌زیست در حالی توله باقیمانده را به میهمانسرا برده که دو توله دیگر را هم به دلیل خطا و اشتباه از دست داده است. هر بار هم در ابتدای ماجرا زیر بار عملکرد اشتباه نرفت. وقتی نحوه شیردگی توله یوز اول را از «ایران» (یوز مادر) گرفت، «علی سلاجقه» رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست مسئول تغذیه را برکنار کرد اما تیم درمان اعلام‌خبر شیردگی اشتباه را حاشیه‌سازی برای خود خواندند. همان زمان رسانه‌ها خواستار کمک از کارشناسان بین‌المللی شدند اما اشتباه را آنقدر ادامه دادند تا آن‌طور که حسن اکبری معاون محیط طبیعی کشور می‌گوید شیر بی‌کیفیت یک بار دیگر فیروز ویران را به سوگ فرزند دوم بنشانند.

کرده‌ام، هنوز کسی را نداریم که سه دولت را دیده باشد. هر امران مطلبی را براساس تجربه به رئیس جمهور اعلام کردم پیگیری کرده است. من از او تشکر می‌کنم.

■ **شورای عالی میراث فرهنگی را قبول ندارم**

ضرغامی در ادامه تصریح کرد: ما در این مملکت شوراهای عالی و برجسته داریم اما ناکارآمد هستند برخی از این شوراهای مفت نمی‌ارزد؛ بارها خواسته‌ام به رئیس‌جمهور نامه بنویسم که شورای عالی میراث فرهنگی را نمی‌خواهیم ما کار خودمان را انجام می‌دهیم. بسیاری از این شوراهای تشکیل نشده ولی مأموریت فرمایشی دارند. شورایی به نام شورای عالی میراث فرهنگی را هم تا این لحظه قبول ندارم، چون کارایی نداشته است. وی افزود: وقتی رئیس‌جمهور به خاطر حقوق مرمت کار از دستگاه‌های متولی که باید کار را انجام دهند، دو بار عصبانی می‌شود نشان می‌دهد که به این موضوع اهمیت می‌دهد. باید تکلیف ۸۵۰ مرمت کار مشخص شود آنها با دل و جان کار می‌کنند.

ضرغامی بیان کرد: در دو روز گذشته با وزیر فرهنگی قطر در محل وزارت میراث فرهنگی نشست داشتیم و درباره مسابقات جام‌جهانی توافق‌هایی انجام شد. وی گفت: متأسفانه هنوز در مورد ایران قویبا وجود دارد، کشورهایی دیگر تلاش می‌کنند که از ایران آن چیزی که هست نشان داده نشود. ما از رسانه‌ها همکاری می‌خواهیم. حرف زدن تنها کافی نیست، گاهی یک عکس می‌تواند ایران را معرفی کند.

اکبری البته نمی‌گوید آیا قرار است راه‌های پیش‌رو را باز هم در شرایط بی‌پولی امتحان کنند؟ آیا کمبود متخصص باید منجر به شکست با شدت و موفقیت نزدیک شده است بنود یا سازمان حفاظت محیط‌زیست باید با استخدام متخصص راه شکست مجدد را ببندد؟ آیا برای اولین بار است که نبود متخصص به شکست پروژه‌های تکثیر گونه در کشور منجر می‌شود؟ مگر طرح احیای ببر مان‌زدان هم به‌دلیل نبود متخصص در کشور شکست نخورد؟ مگر ماریتا یوز بافقی که به پردیسان برده شده بود به‌دلیل

غذای نامناسب دچار عفونت روده نشد و جان باخت؟ وقتی علت ناکامی‌ها مشخص است چرا راه آنها بسته نمی‌شود تا انتقادها جرات را از کارشناسان نگیرد؟ اکبری درست می‌گوید حجم انتقادات به کارشناسان بالا است و می‌شود.»

حرفه‌ای وارد درمان حیات وحش بشوند؟ چند دامپزشک می‌تواند ۵ روز در توران اقامت کند، در شرایطی که ۷ ساعت با مرکز کشور راه است، که می‌خواهیم ندارد. نباید نقاط ضعف نفس این کار را در تحت‌الشعاع قرار دهد.»

انجام می‌شود. نمی‌دانم چه سیری طی شده بود که به اطلاع ما نرسید. گفتند با توجه به قانون جامع میراث فرهنگی که در حال تکمیل است این طرح متوقف می‌ماند.

■ **سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه گردشگری**

وی ادامه داد: سیاست تفویض اختیار جزو سیاست‌های ماست. چرا برای هر کاری که می‌خواهد انجام شود باید از وزارت میراث فرهنگی اجازه گرفت؟ به‌طور جدی معتقدم که باید تفویض اختیار به استان‌ها داده شود. بیش از ۲۰ مورد به استان‌ها تفویض شد چون خیلی از این کارها در تهران انجام می‌شد. شاید اول کار، کمی مشکلات وجود داشته باشد اما در نهایت اتفاق خوبی است.

ضرغامی گفت: الان بسیاری از نیروهای تازه‌وارد مربوط به دهه ۶۰ هستند که در کنار آنها

ایسنا

پارک دریایی نابیند، جزیره نخلبو